مدیریت راهبردی

از منظر

مکتب شناختی

تألیف:

دکتر مصطفی جعفری دکتر امید مهدیه

«اعضای هیئت علمی دانشگاه زنجان»

سرشناسه	:	۱۳۵۰-جعفری، مصطفی،
عنوان و نام پدیدآور	:	مدیریت راهبردی از منظر مکتب شناختی/ مولفین مصطفی جعفری، امید مهدیه.
مشخصات نشر	:	۱۳۹۷.تهران: گیتا تک
مشخصات ظاهری	:	۱۰۰ص.: جدول.
شابک	:	978-600-9886-11-1 : ۲۰۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	:	فیپا
موضوع	:	برنامه‌ریزی راهبردی – برنامه‌ریزی سازمانی – برنامه‌ریزی راهبردی – مدیریت.
موضوع	:	Strategic planning Management- Business planning-Strategic planning
شناسه افزوده	:	مهدیه، امید، ۱۳۵۹ –
رده بندی کنگره	:	HD۲۸/۳۰/ج۷م۴ ۱۳۹۷
رده بندی دیویی	:	۴۰۱۲/۶۵۸
کتابشناسی ملی	:	۵۳۳۵۴۶۲

آدرس انتشارات: میدان انقلاب، خیابان منیری جاوید، بن‌بست توحید، پلاک ۴، واحد ۱
تلفن: ۶۶۹۵۹۹۳۰-۶۶۹۵۹۹۳۶

مدیریت راهبردی از منظر مکتب شناختی

مولفین: دکتر مصطفی جعفری ، دکتر امید مهدیه

ناشر: گیتاتک

ویراستار علمی: دکتر امید مهدیه (عضو هیئت علمی دانشگاه زنجان)

صفحه آرا: ف. پورحبیب خاکباز

لیتو گرافی : چاووش

نوبت چاپ: اول/ ۱۳۹۷

تیراژ: ۱۰۰۰

چاپ: دانشجو

صحافی: دانشجو

قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

شابک: ۱- ۱۱-۹۸۸۶-۶۰۰-۹۷۸ ISBN: 978-600-9886-11-1

کلیه حقوق این اثر برای انتشارات محفوظ است.

پیشگفتار

مدل ذهنی یکی از مفاهیم جالبی است که وارد حوزه‌های مختلف علمی از جمله مدیریت شده است و در زمینه‌های مختلف نیز مورد بررسی و تحقیق قرار گرفته است. مدل ذهنی مجموعه افکار، ایده‌ها، باورها، ارزش‌ها و قوانینی است که انسان‌ها بر اساس آن دنیای اطراف را تفسیر می‌کنند و با بکارگیری آنها تصمیم می‌گیرند. با این تعریف شاید فکر کنیم که مدل ذهنی همان شخصیت و ادراک است ولی این‌گونه نیست. به عبارت بهتر تفاوت‌های فردی (اعم از تفاوت در نگرش، یادگیری، ویژگی‌های شخصیتی، توانایی‌ها و نظایر آنها) می‌تواند باعث شود که ما مدل‌های ذهنی متفاوتی داشته باشیم. شاید بسیاری از تعارض‌ها، اختلاف‌ها و تضادهایی که در محیط‌های کاری و اجتماعی بوجود می‌آیند به این دلیل باشد که طرفین قادر نیستند مدل ذهنی طرف مقابل را به خوبی درک کنند. نکتهٔ جالب این که افراد می‌توانند با آموزش، یادگیری و تلاش مستمر، مدل‌های ذهنی خود را تغییر دهند و یا به عبارت بهتر آنها را متناسب با شرایط هماهنگ کنند.

مفهوم مدل ذهنی را با مثال زیر می‌توان بهتر درک کرد:

اغلب ما داستان حضرت موسی(علیه‌السلام) که خطاب به خداوند در کوه طور فرمود: «اَرِنی» یعنی «خود را به من نشان بده» را شنیده‌ایم. پاسخی که به موسی(علیه‌السلام) داده شد، این بود: «لَن تَرانی» یعنی «هرگز مرا نخواهی دید». سعدی، حافظ و مولانا، سه نگاه و برداشت متفاوت از این واقعه داشته‌اند و آن را در قالب شعر بصورت زیر بیان کرده‌اند:

سعدی:

چو رسی به کوه سینا، اَرِنی مگو و بگذر

که نَیَرزَد ایـن تـــمنا به جـواب لَـن تَرانی

حافظ:

چو رسی به طور سینا، اَرِنی بگو و بگذر

تو صدای دوست بشنو، نه جواب لَن تَرانی

مولانا:

اَرِنی کسی بگوید که تـو را ندیده باشد

تو که با منی همیشه، چه تَری چه لَن تَرانی

همان‌طور که گفته شد هر شاعر، نگاه و برداشت متفاوتی از موضوع داشته است و یا به عبارت دیگر مدل ذهنی متفاوتی داشته است. مدل ذهنی سعدی، **عاقلانه**؛ مدل ذهنی حافظ، **عاشقانه** و مدل ذهنی مولانا، **عارفانه** بوده است.

تفاوت در مدل ذهنی می‌تواند پاسخ‌ها و واکنش‌های متفاوتی ایجاد کند. در تعاملات اجتماعی هر چقدر بتوانیم درک مشترک بهتر و بیشتری از مدل ذهنی طرف مقابل داشته باشیم، بهتر می‌توانیم آنها را درک کنیم و بدین ترتیب می‌توانیم به «**دیدمان‌پردازی مشترک**» برسیم و اختلاف‌ها و تعارض‌ها را به حداقل ممکن برسانیم. به امید آن که همگی بتوانیم به این مطلوب دست پیدا کنیم.

نویسندگان کتاب خرسند خواهند شد تا نقطه نظرات، انتقادها و پیشنهادهای ارزندهٔ خوانندگان محترم را دریافت کنند.

و من الله توفیق

دکتر مصطفی جعفری Jafari.Mostafa@znu.ac.ir

دکتر امید مهدیه Mahdieh@znu.ac.ir

فهرست مطالب

فصل ۱ : مکتب‌های مدیریت راهبردی

مقدمه ۷

۱. مکتب طراحی ۹

۲. مکتب برنامه‌ریزی ۱۳

۳. مکتب جایگاه‌یابی ۱۵

۴. مکتب کارآفرینی ۱۸

۵. مکتب شناختی ۲۱

۶. مکتب یادگیری ۲۶

۷. مکتب قدرت ۳۰

۸. مکتب فرهنگی ۳۴

۹. مکتب محیطی ۳۸

۱۰. مکتب پیکره‌بندی ۴۲

فصل ۲ : مکتب شناختی

مقدمه ۴۷

شناخت به مثابهٔ سردرگمی ۴۹

شناخت به مثابهٔ پردازش اطلاعات ۵۴

شناخت به منزلهٔ جذب مفهوم (مفهوم‌یابی) ۶۰

پیش‌فرض‌های مکتب شناختی ۷۴

نقد، سهم دانش‌افزایی و بافت مکتب شناختی ۷۴

فصل ۳ : مدل ذهنی

مقدمه ۷۷